

Valmistelu perusopetuksen rehtori Jaana Kummala p. 040 755 0178

Opetushallitus on täsmentänyt 19.9.2022 ohjeessaan Ohje perusopetuksen uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa OPH-3903-2022 koulujen juhliin ja päivänavaukseen liittyvissä asioista.

Ohjeessa kuvataan, miten uskonnon ja omantunnon vapautta koskevat säännökset Suomen perustuslaissa (731/1999), perusopetuslaissa (628/1998) ja muussa lainsäädännössä tulee ottaa huomioon esiopetuksen katsomuskasvatuksessa ja perusopetuksen katsomusaineiden opetuksessa sekä yhteisiä juhlia ja mahdollisia uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia sekä niille vaihtoehtoista toimintaa järjestettäessä. Ohjeeseen sisältyvät säännösten soveltamista koskevat tulkinnat ja näkemykset perustuvat säännösten valmisteluasiakirjoissa esitettyihin sekä eduskunnan perustuslakivaliokunnan, ylimpien laillisuusvalvojien sekä Opetushallituksen esittämiin kannanottoihin.

Ohjeen tarkoituksena on varmistaa sivistyksellisten ja uskonnon vapautta koskevien perusoikeuksien toteutuminen esi- ja perusopetuksessa, edistää koulutuksellista tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kulttuurisen moninaisuuden arvostamista sekä varmistaa, että opetus on oppilaita uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamatonta. Opetuksen järjestäjät vastaavat opetuksen toteuttamisesta sekä yhteisten juhlien ja uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten ja niille vaihtoehtoisen toiminnan järjestämisestä säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Ohje koskee kaikkea perusopetuslaissa (628/1998) säädettyä opetusta ja toimintaa.

Perusopetuslain 3 § mukaisesti opetuksessa noudatetaan valtakunnallisesti yhtenäisiä perusteita siten kuin perusopetuslaissa säädetään. Perusopetuslain 14 § 2 mom. mukaisesti opetushallitus hyväksyy opetussuunnitelmaperusteet. Perusopetuslain 15 § 1 mom. mukaisesti opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta varten opetussuunnitelma.

Jämsän sivistyslautakunta on hyväksynyt nykyisen Jämsän kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman käyttöön otettavaksi liitteineen 1.8.2016 portaittain, opetussuunnitelmaa on päivitetty ja täydennetty myöhemmin opetushallituksen määräysten mukaisesti. Opetussuunnitelma löytyy kokonaisuudessaan sähköisenä osoitteessa <https://peda.net/opetussuunnitelma/ksops/jamsa2>

Esitetään kirjattavaksi tarkennuksia opetussuunnitelman luku 5.5 perusopetuksen tavoitteita tukeva muu toiminta kunnan OPS-sisältö kohtaan erityisesti perusteiden viidennen kappaleen Välitunnit, päivänavaukset ja muut koulun yhteiset tapahtumat näkökulmasta.

Kouluissa järjestetään useita perinteisiä juhlia, kuten joulujuhla, kevätjuhla ja itsenäisyyspäivän juhla. Nämä yhteiset juhlat ovat perusopetusasetuksen (852/1998) 3 §:n 5 momentin mukaisia lukuvuoden päättäjäisiä ja muita yhteisiä tapahtumia, jotka ovat kaikille oppilaille tarkoitettuja. Nämä juhlat eivät voi olla uskonnollisia tilaisuuksia, eikä niille järjestetä vaihtoehtoisia tilaisuuksia. Yhteisiin juhliin voi sisältyä myös joitakin uskontoon viittaavia elementtejä. Perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan tällaiset juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria.

Opetussuunnitelmaan esitetään lisättäväksi menettelyohjeita silloin kun muihin kuin edellä mainittuihin koulun yhteisiin juhliin tai tilaisuuksiin liittyy uskontoon viittavia elementtejä.

Vapaus olla osallistumatta uskonnolliseen tilaisuuteen ja toimitukseen on riippumaton uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyydestä. Toisaalta perustuslain 11 §:n 2 momentin tarkoituksena ei ole estää muiden positiivista uskonnon harjoittamisen vapautta. Näihin tilaisuuksiin järjestetään koululla vaihtoehtoinen ohjelma, joka on, uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa järjestetään.

Opetushallitus korostaa huolellisen harkinnan tärkeyttä, jos juhlia suunnitellaan järjestettäväksi uskonnollisissa tiloissa. Koulun yhteiset juhlat ovat tarkoitettut kaikille koulun oppilaille ja heidän huoltajilleen ja näin juhlien järjestelyissä, kuten juhlapaikan valinnassa, tulee pyrkiä siihen, etteivät järjestelyt rajaa ketään jäämään pois juhlasta vakaumukseen liittyvien syiden vuoksi.

Huoltajia tiedotetaan koulun käytössä olevilla ilmoitusmenetelmillä (esim. Wilma, Pedanet, ym.) vähintään viikkoa ennen näitä tilaisuuksia koulun omien tiedotuskäytänteiden mukaisesti. Koulun rehtori vastaa yleisestä tiedottamisesta.

Ilmoittamismenettely uskonnolliseen ja vaihtoehtoiseen tilaisuuteen on kuvattu tarkemmin kunnan OPS-sisällössä (luku 5.5 Perusopetuksen tavoitteita tukeva muu toiminta).

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Jämsän kaupungin hallintosäännön 28 §, kohta 1 mukaan sivistyslautakunta hyväksyy kuntakohtaiset opetus- ja kasvatussuunnitelmat.

Opetussuunnitelmatyöryhmän pj., rehtori Jaana Kummala selvitti asiaa kokouksessa.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta hyväksyy perusopetuksen paikalliseen opetussuunnitelman lukuun 5.5. tehdyt muutokset ja ne astuvat voimaan 1.12.2022 lähtien.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jaana Kummala poistui klo 16.25.